

Klanken uit de priesteraad (E)

Bijeenkomst 20 september 2023

De leden van de priesteraad krijgen de kans te reageren op de TV-uitzendingen 'Godvergeten' met getuigenissen van seksueel misbruik gepleegd door kerkmensen. Wat doet dit met jou?

* De toon van de artikelen in de pers n.a.v. de uitzendingen is bijzonder scherp (bijtende en verwijtende taal).

* Wat beogen in feite de makers van de uitzendingen?

* Voor velen roepen de uitzendingen de herinneringen op van 23 april 2010 (ontslag R. Vangheluwe).

* Hoe kunnen wij de mensen die de laatste tien jaar toegetreden zijn in de kerk en daarin verantwoordelijkheid nemen, begeleiden en ondersteunen? Hoe kunnen we een kerkbeeld van warmte en nabijheid creëren?

* De uitzendingen rijten bij veel mensen heel wat wonden open (ervaringen van seksueel overschrijdend gedrag uit het verleden).

* De rode draad doorheen alle uitzendingen is toch wel de 'macht' van de kerk. 'Macht en vroomheid', vult iemand aan, wat het des te gevaarlijker maakt.

* Iemand benadrukt het belang van de teneur van hoe wij reageren en communiceren op deze uitzendingen. Het is niet het moment om ons te verdedigen of aan zelfbeklag te doen (eerste reactie mgr Bonny).

* Jammer dat in de uitzendingen niets gezegd wordt over wat de kerk sinds 2010 heeft ondernomen o.a. naar slachtoffers toe.

* Iemand verwijst naar de gevoelens die bij hem blijven nazinderen na een bezoek aan een concentratiekamp: gevoelens van walging en niet-begrijpen. Er is ook een collectieve schaamte: hoe ga ik daarmee om? Het levendig houden van de getuigenissen zal ons wellicht helpen ermee in het reine te komen.

* Het is pijnlijk vast te stellen dat wij allemaal in feite onvoldoende gevormd en geschoold waren om met deze problematiek om te gaan. Hoe omgaan met het vertrouwen dat we kregen?

* De publieke opinie verwacht een antwoord o.a. over situatie Roger Vangheluwe.

* De procedure van dading wordt soms geïnterpreteerd als zwijggeld. Wat daarvan te denken?

* Is het synodaal proces geen kans tot preventie? Een mandaatperiode bij een benoeming ontkracht 'macht'.

* Heel de discussie wordt gevoed door een algemeen negatieve teneur tegenover de kerk: wat met de kerk-financiering? Wat met godsdienst op school? ...

* De beleving van het wijding-sacrament alsof een wijding alles afdekt, is niet goed.

* Er is de vraag naar transparante communicatie n.a.v. nieuwe benoemingen.

In het tweede deel van de vergadering geeft Trees Lavens, verantwoordelijke medewerkersbeleid, een overzicht van de gesprekken die in het voorjaar in het bisschopshuis werden gevoerd met alle actieve pastoors binnen de parochiepastoraal (ontmoetingsnamiddagen).

De priesterraad selecteert vijf thema's waarmee best aan de slag wordt gegaan.

(1) De territoriale pastoraal lijkt op vandaag niet langer evident. Het zal belangrijk zijn werk te maken van nieuwe initiatieven om als kerk aan onze zending te blijven voldoen. Er wordt bij wijze van voorbeeld verwezen naar kansen om via kunst en cultuur ons christelijk verhaal verder uit te dragen. Het project 'Space voor Grace' (IPB) ondersteunt en promoot nieuwe initiatieven.

(2) Het zal belangrijk zijn de pastoors goed te omkaderen.

Taken hergroeperen, pastoors ontlasten van eindverantwoordelijkheid, benoemen van bekwame beroepskrachten (cf decanale assistenten), ijveren voor betere weddes, ...

(3) De initiatiesacramenten durven herzien. De inspanningen die gedaan worden, staan niet in verhouding met wat ervan rest in functie van kerkopbouw. In feite initiëren we niet ...

Anderzijds beseffen we goed dat pasklare antwoorden niet zo maar voor het grijpen zijn.

Het kan niet slecht zijn even te kijken hoe men in andere bisdommen op deze uitdagingen reageert.

(4) Hoe tegemoet komen aan het gevoel van 'eenzaamheid'?

Hoe priesters begeleiden om een levensstijl te ontwikkelen met tijd voor zichzelf?

Het feit dat op vandaag niet alleen priesters, maar ook overtuigde gelovigen hun geloof nog met weinigen kunnen delen, zorgt voor een gevoel van isolering.

(5) Alle vormen van verbondenheid onder priesters stimuleren. De vrijblijvendheid onder priesters is op dit vlak groot (conferenties, studiedagen, recollecties, ...).

De bisschop suggereert om de aangehaalde thema's te weerhouden voor de tweede sessie van bijeenkomsten in het bisschopshuis met actieve priesters binnen de parochiepastoraal.

De priesterraad steunt het nieuwe initiatief van de bisschop om elk jaar de actieve priesters in groepen van ongeveer tien samen te brengen in het bisschopshuis voor het middaggebed met aansluitend een maaltijd. Dit kan alleen maar de teamspirit bevorderen.

Bijeenkomst 15 november 2023

In het eerste deel geven Marc Steen en Trees Lavens een overzicht van de wijze waarop de benoemingen van priesters worden voorbereid en welke moeilijkheden en uitdagingen er opduiken.

Benoemingen worden voorbereid in het vicariaat parochiepastoraal (Marc Steen).

Het medewerkersbeleid zet eerder in op de opvolging van het functioneren en het welbevinden.

Behalve het gesprek met de bisschop is er een gesprek met Bart Vercauteren met toelichting over het statuut en de financiële regeling.

Het thema 'Integer pastoraal handelen' krijgt in de opleiding en de begeleiding meer aandacht.

Een aantal reacties.

* Er is op dit moment een zekere onduidelijkheid over de rol van de deken bij de voorbereiding en de opvolging van benoemingen (o.a. parochieassistenten). Wordt opgevolgd.

* Men stelt vast dat de omkadering van parochieassistenten, decanaal secretarissen en decanaal assistenten veel omvangrijker en strikter is dan de omkadering van priesters.

Moet de omkadering voor nieuw-benoemde priesters niet bijgesteld worden?

* Hoe kunnen we (jonge) priesters aanmoedigen om vorming te volgen? Terwijl vorming en navorming door priesters eerder als vrijblijvend worden beschouwd, volgen parochieassistenten, decanaal secretarissen en decanaal assistenten deze strikter op.

* Op de vraag of de vorming van parochieassistenten niet wat dient aangepast te worden, stelt het medewerkersbeleid dat het niet goed zou zijn drempels te verlagen. Tegemoet blijven komen, draagt niet altijd bij tot een grotere kwaliteit. Zelfstudie-pakketten bieden niet noodzakelijk een meerwaarde: de uitwisseling en de ontmoeting zijn waardevol.

* Het feit dat een parochieassistent die lang afwezig is, moeilijk kan vervangen worden blijkt in de praktijk een groot probleem. Dit gegeven stelt zich ook in andere bisdommen en wordt inter-diocesaan bekeken.

In een tweede deel brengt diaken Geert De Cubber, die namens de Vlaamse kerk deelnam aan de synode i.v.m. synodaliteit in Rome (september 2023), een getuigenis. Hij deelt met ons enkele inzichten die kunnen bijdragen tot een meer synodale kerk in ons land.

Enkele klanken van het gesprek in plenum.

* Hoe omgaan met de negatieve klanken bij het eindrapport? Elke paragraaf van de slottekst heeft bij de stemming minstens 80 % gehaald (dus vrij grote consensus).

Zie verslag <https://www.synod.va/en/synodal-process/the-universal-phase/documents.html>

* Het zal goed zijn dat de synode 2024 niet blijft hangen in 'synodaliteit' als dusdanig, doch werk maakt van concrete thema's (niet te veel).

* Geert De Cubber vindt het jammer dat in de pers soms verkeerde info wordt verspreid. Men heeft blijkbaar niet altijd goed geluisterd. Inzet van de synode was niet om veel te veranderen, maar ervoor te zorgen dat we in de toekomst nog een kerk hebben. Synodaliteit is daarop een gedegen antwoord.

* Wie probeert lokaal synodaal te werken mag het gerust laten weten aan Geert De Cubber (ook wat niet lukt): geert.decubber@bisdomgent.be

Hij neemt het mee naar de synode in 2024.

Tot slot werd de priesterraad gehoord in verband met het onttrekken aan de eredienst van een aantal kerkgebouwen.

In de varia-ronde wordt een interessante publicatie voorgesteld:

J.M. FALKENHAIN, Hoe we liefhebben. Vorming tot celibatair leven, Gom- pel&Svacina, 2023, 262 blz.